

Đông-Pháp-Thời-Báo

ABONNEMENTS:
Indochine Union postale
Un an. 8.000 Un an. 10.000
Six mois 5.000 Six mois 6.000
Années Légales
050 la ligne de 9 points sur justification de 9 cécros quelle que soit la page.
Années Commerciales
On traite à forfait

NĂM THỨ NHƯT SỐ 20

NGÀY THỨ HAI

25 JUN 1923

Tổng-lý kiêm Chủ-bút:
NGUYỄN-KIM-ĐÌNH

LE COURRIER INDOCHINOIS

報時法東

MỖI TUẦN XUẤT BẢN 8 LẦN
NGÀY THỨ HAI, THỨ TƯ, THỨ SÁU

BÁO QUÂN

51, đường Mac-Mahon, 51

SAIGON

Dây thép nổi (Téléphone)
SỐ: 324

DEPOT LEGAL
INDOCHINE
Nº 1087

GIÁ BÁN

Đông-Pháp Ngoại-Quốc

Một năm. 8.000 Một năm. 10.000

Nửa năm 5.000 Sáu tháng 6.000

Mua báo phải trả tiền trước

Thơ và Mandat de poste cho

M. Nguyễn-Kim-Đình.

Hoa báo về việc bán hay là việc tư xin thương nghị trước.

CÓ GIÁO DỤC MỚI CÓ ANH TÀI

Làm sao mà gọi là anh tài? Người mà lo đời giúp nước thì gọi là anh tài, mà kẻ anh tài ấy phải có giáo dục để tài cho toàn bị mới đáng. Như các nước văn minh bên Châu Âu Châu Mỹ, ngày nay đã hoàn toàn cực điểm, mà cũng còn chăm lo giáo dục hơn-tài, huấn chỉ nước mới biết mập-mỡ, học còn lơ-lơ. Như nước Trung-Huê bây giờ đó, đã như con mắt ngó ra, cũng giơ-mình, tỉnh hồn lo giáo dục hơn-tài, lớp thì triệu-dinh chu cấp cho học-sinh du học ngoại bang, lớp thì riêng của nhà giàu cũng cho con cháu sang Âu-Mỹ mà học văn. Lớp đi lớp về lớp còn ở tại trường đương học, lớp về rồi kê ra lo cai-trị, người thì lo mở mang công-nghệ mà lập lam, kê thì lo dịch sách Âu-Mỹ ra chữ tàu, náo hòa-học, triết-học, thiên-văn, địa-lý, cơ-khi, mỹ-thuật, chư-khoa, dịch ra tân thư, rải khắp thân dân xem đọc, sách ấy chẳng những trâu-kéo mà hươu-hổ là nhiều lắm, ước xe chuyên thuyền chở cũng không hết tân thư, thiệt dân Trung-Huê ngày nay đang đàng-dàng nhẩy-nhót kêu la trong cuộc khai hóa giáo dục lắm! Từ nước Trung-Huê dưới vua Mãn-châu dựng lập Cộng-hòa dân-quốc, xem ra đường tự dắc, dân khí rất hùng bá, tuy vậy mà tài-dục thế-dục thì nhiều, mà đức-dục thì còn ít quá!

Cho nên mười mấy năm nay

đồng-báo hẳn chia phe nam bắc, đánh lẫn nhau tranh ưu liệt với nhau; máu chiến tranh pha đỏ Huỳnh-hà, xương thắng phụ chôn đầy Hồn-khâu. Bởi sao mà dân đã gọi văn-minh nô-nữ, lại hãy còn cốt-nhục tương tàn? Là ai cũng tài, ai cũng giỏi, ai cũng học, ai cũng khôn, tài giỏi học khôn thì nhiều mà quên nền đạo-đức mới ra đến thế. cũng vậy, lớp thì nhà-nước cho học đi học, lớp con nhà giàu xin đi học bên Âu. Mà nhà-nước chẳng những lo mở-mang nội-thuộc-địa mà thôi, dầu xử Bảo-hộ cũng lo khai-hóa vậy. Song sự lẩn dạt nước ta còn chậm trễ, chẳng phải dân-tộc ta hư hèn biến nhát, học dở mà lâu hay, cũng chẳng phải Nhà-nước gò-cương lại mà chẳng cho học, Nhà-nước sắp đêc vừa an, lại kê có chuyện tốn hao học tiền triệu triệu bên chánh-quốc.

Tuy vậy mà Nhà-nước cũng

cứ lo mở-mang đường giáo-dục,

cho nên mỗi năm mỗi có lập

trường thêm. Dân ta nường

Nhà-nước cũng như người dục

dưới bóng cây cao, lo vung bồi

cho nhánh là sum-sê, thì kẻ dục

dưới gốc mới là dặng mát.

Chứng nào Nhà-nước sắp an

đường giáo-dục, thì dân ta nhờ

đó phát nơn tài, chứng có

nhơn tài thì đường văn-minh

mới mở rộng.

Đ. P. T. B.

Biết sao là chất

Lời cổ ngữ có câu rằng: Mất thủy mới là chất, tại nghe cũng còn lầm, làm người cũng nên theo lòng cầu này, dặng dục việc đời cho khỏi chớ dơn sai lầm lại. Đã có câu nói như vậy, xưa nay đều công nhận là sát đáng rồi, nên nghe nên nhớ để rằng lòng cầu thân của mình. Sao tôi lại còn bảo sự mà bày ra một câu hỏi lại là chất? Vậy chẳng là nghịch với câu cổ ngữ kia rồi, mà nếu câu này nghịch với câu kia, thì câu này thế nào mà có nghĩa? Tuy hai câu nghịch nhau mà câu này cũng có nghĩa thâm thúy như câu kia vậy. Nghĩa câu trên là dân lòng người phải cầu thân, nghe lời sao khau, hoặc thêm, hoặc bớt, hoặc có, hoặc không, đến tận nơi mất thủy rõ-ràng, mới đoán chất là vậy ngay phải quấy. Còn câu Biết sao là chất, ấy là việc đời hay đời đời, lòng người chẳng bền cầm, hoặc chuyện sớm-mai mà chưa chắc là làm sao, hoặc việc hiện-thời vậy mà tương-lai thì làm sao, có thể nào tiên-liệu cho chất dặng. Tôi viết bài Biết sao là chất này, chẳng phải tôi dám lập lời mà khuyên dạy, ấy là tôi có ý than đời, mà lời tôi than đây là lời nói thời thế, chẳng phải có ý vạch chuyện đời mà hao hiềm.

Tỷ như một đám con-nít xúm chơi với nhau trong chốn làng quê rầy-bái, đứa thì ở-trần đứa thì bán áo, mình-mày thì có quần, mũi dãi thì nhiều-nhau, mà cuộc về sanh và chuyện thế-thảo của nó như thế này: ần con-nít với mâm-sống rồi uống nước lạnh dưới vũng, sáng xuống bầu mà tắm, chiều leo lên ngọn cây mà chơi, trưa nằm trong cỏ mà ngó. Thế-thảo

là đã-bỏ, nhảy chàn-chàn, đánh-trồng, u-ranh. Chuyện chơi là: đánh đáo-lỗ, đánh cu-lý, nhảy-nhà và cù-cù. Những đám con-nít của nhà nghèo cảnh trạng ăn chơi như thế, thì có ai biết chất là nên hư, hoặc trong đám đó ngày sau cũng có đứa ra học-nhơn-tài, hay là vậy vậy đến già trôi chùi dĩa-mang nô-lệ? Biết sao mà có, biết sao mà không, cho nên gọi Bết sao là chất.

Còn một cảnh khác cũng con-nít, mà con-nít của nhà giàu có, đi ra thì nhũn-nhà quần áo, rần-rờ ngựa-xe, mặc những hàn-tê-so, hoặc nỉ đen nỉ xám, giày tốt mà nón cũng đẹp, ở-sương mà ăn cũng ngon, nhỏ có vụng có bồi, lớn có thầy dạy dỗ. Ngủ có giường, ăn có bữa, chơi có lúc, nghĩ có nơi. Có ai dám biết chất trong đám đó ngày sau cũng có một đứa ra học-nhơn-tài, hay là đều nên người tài cả? Biết sao mà đoán, biết sao mà phán, ấy là việc đời biết sao là chất.

Ấy bởi cái cảnh ngộ cùng cuộc đời đời, như đám con-nít nhà nghèo hủi-hủi kia, mà có dĩa-thiên-tư thừa thái, tánh nết siêng-năng, học ít biết nhiều, ham tìm kiếm, hay xét suy, chuẩn đều phải lãnh đều quấy, xem việc công như việc riêng, sao mà không như người hữu dụng. Còn đám con-nít nhà giàu nọ, mà có dĩa ý nhà giàu không ham học, lo ăn chơi không mền nghiệp sách đèn, tánh lờ dờn học hay quên, ép cho mấy mớ phần còn thuộc một, lại lần lộn hoài trong bốn vách, việc gia đình còn không kể, có dĩa lo lợi ích lợi chung. Ấy là con nhà quý báu ngày kia, mà nay lại trở ra vô dụng.

Nguyễn-thế-Ngọc.

VĂN UYÊN

Việc mình mình biết để ai phó. Mà quí lều lều khéo làm trò! Quái-gờ nhàn-trẻ tưởng ngược ngạo! Tinh-ma chỉ-chọc cách hồ đồ! Tánh-danh chẳng hồi chi loài Mị. Tội-nghiệt còn ghi với đấng Hổ; Sứ là muốn nghe càng hiềm chuyện. Cũng đừng rằng: Một chuyện chàng

Đặng-Thức-Liêng.

HOA ĐÁP TRUNG-DUNG

NGUYỄN VĂN

Năm châu trời biển rộng thênh-thành

Nặng lắm ai ơi một khối tình!

Tình này non kia ngày ấy để

Tình này non kia ngày ấy để

Bước đường thân thế may cùng rồi

Gành nợ tang hồng trọng với khinh

Đôi chữ đồng-tâm ai hỏi bạn

Đã vàng ghi một tác đình-ninh.

Lộc-ninh. — LÊ-VIỆT-TRẦN

(1) O-mã-nhi. Tục truyền: O-mã-nhi là

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ

THƠ KIẾN-LƯA
Kiến-Lừa là loài rất nhỏ nhói,
Cả gan dâm với cần loài Voi?
Vây đoàn kết lũ chung hang ổ,
Lo ở nuôi ăn hộp giống nòi,
Ai có cao lương tìm nạp-nghen,
Đầu còn phũ ộc tới chồi mới,
Khỏi đen lửa đỏ không nao-núng,
Chỉ sợ dân-bà nấu nước-sôi.

Ngươn-Tiền

NHỚ NGƯỜI CÁCH MẠT

Một khắc tương tư một khắc sầu

Phong vân vờ vẩn lúc canh đầu

Rượu đào giải muộn chung đầy lụy

Đàn hạnh riêng than đĩa hạnh đau

Tên hướm trước sao cho hợp mặt

Giác học mong mơi dặng giao đầu

Đêm tàn trăng tỏ trông ai đó

Mà dẽ sương rơi nhỏ giọt sầu.

T. A.

TỰ THÂN

Nghĩ việc đời thêm tôi lắm mà:

Nhơn tình ngàn năm khó phai-phà.

Còn tiền chắt chiu mua non-dê,

Hết học đường quen nẻo cũ xa!

Mình biết dặng lòng người, biết muộn,

Ài khôn trong bụng mẹ, khôn ra?

Bóng thiếu dục-dã xuân qua lẹ,

Sơn phần mà chỉ phải nhũn-nhà!

Mme Marguerite Tân

THẾ TỤC NIỀM ĐAM

TÁNH HAY CỜ OI

Bực cao mình tri-thức, trong lúc an nhàn vẫn về, họ hay ngồi chống tay lên trần mà suy nghiệm cuộc đời; họ tưởng tới nhơn vật đời đời, họ nhớ tới nhơn tình ấm lạnh, họ nghĩ tới nhơn thân lao khổ, thì họ hay chắc lưỡi tắc đầu, kê thì bầm lá gan vì thời vận lu lù, người thì ứa nước mắt vì mùi đời cay đắng. Tôi chẳng thuộc về bực cao mình tri-thức, nên tôi không ra suy nghiệm cuộc đời; nhưng mà tôi có tánh lực-lạc tẻ-be, tôi hay rình x.m thế tục nhơn tình bởi vậy cho nên tôi đã khỏi buồn thắm trong lòng, mà có nhiều khi tôi lại tức cười nơn ruột.

Có người không rõ làm tánh của tôi, họ thấy tôi gặp việc quấy mà không buồn, gặp việc trái mà không giận, lại cười ngả nghiêng ngả ngửa, thì họ cho tôi là một tay kiêu ngạo. Thiệt tôi không biết tôi có ngạo ai hay không, song tôi chắc rằng tôi hay cười thời đời thường lắm. Có khi tôi cũng biết tiếng tôi cười thường nhợt-nhạt thiên hạ, nhưng mà tánh hay cười tôi đã quen rồi, bây giờ dầu quyết bỏ tôi coi cũng khó mà bỏ được. Mà có phải là tôi tôi muốn cười mà chơi đùa, lại ai làm những việc trò-trêu cho có chuyện tức cười, nên tôi mới cười chớ!

Chư tôn đức-già nghĩ lại mà coi những chuyện như vậy, dầu người chiêm-bhư như Phật ngồi trên bàn cũng còn phải há miệng thay hướng chỉ tôi là đùa hay tức cười mà bừa tôi nhìn cười cho được. Có một ông kia «dân chúng trong một làng sẽ trông gương của ngài mà trở nên phong-thuần mỹ-tục» mà ông

mời vinh thăng chức Cai-lông, làng dân thiết tiệc dâng mừng ông, mà lại rước bạn hát Triều-châu đến hát cho ông xem, rồi ông đáp tạ thanh-linh của làng ông thiết tiệc mà đãi làng, ông cũng hát Triều-châu cho làng xem nữa, thế thì làm sao mà nhĩn cười cho được. Từ ngày điều hát cải-lương này ra trong sáu tỉnh thì nhà đạo-dức thường than phiền, sự ngày sau phong tục suy đồi. Tuy hát Triều-châu người mình nghe mà không hiểu, nên không cảm nhiệm được, nhưng mà tôi sợ cho làng dân trong lòng thấy hát rồi bắt chước theo điệu Triều-châu, hề lữ buồn, lúc sự, lúc lo thì nghèo đói run tay chừng đó chẳng những là tôi tức cười mà thời mà người trong lòng khác, tình khác, nước khác ngó thấy họ cũng phải vô tay cười ngất.

Vả mà tôi nghe nói Annam với khách-tru đã kết dây thân ái với nhau rồi, bởi vậy cho nên mấy hội Annam bây giờ có dịp dài tiệc đều phải dắc nhau đến nhà hàng của khách-tru mà đãi, thế thì làng làng rước bạn hát Triều-châu mà hát chơi có hề chi đâu. Phải chớ, nước Trung-Hoa là nước văn-minh từ đời thượng cổ, người Trung-Hoa là người thương mại rành nghề, mình cũng nên hiệp với khách-tru dặng cho họ lo mở mang cuộc kinh-tế trong xứ, mình có của dẽ họ ra công, họ hát mình coi, họ nấu mình ăn, mình có thiết-thời chi mà sự. Phải rồi, phải rồi! Vậy thì tôi cười cũng là nhằm lối làm chớ, phải hờn?

Tô-Văn.

Đạo sui-gia (thông-gia)

Phàm người mà có con-trai lớn muốn cho con có vợ, có con-gái lớn muốn cho con có chồng, mỗi người làm cha mẹ thì đều có như vậy cả. Tuy muốn cho con gái có chồng con-trai có vợ, mà phải sánh do chọn lựa cho dủ tài: Một là cho trai dành gái gái ưng trai, xứng lứa vừa đôi tài mao cho xấp-xì mới dặng. Mà cũng phải lựa nơi hiền đức, mà cũng nên gan dục lòng trong, một lần kết duyên gây mối nghĩ chẳng dễ gì, thiệt là một lần nhúm bếp lửa một lần khó. Bên trai lựa là lựa nhà hiền đức, có veyhiền sanh con cháu mới hiền. Bên gái lựa là lựa chỗ nhơn từ, chồng thì thiện mới thì thân thờ yếu dặng. Minh đã lựa chọn rồi, con mình đã ưng dệp rồi, thì lại dặng lo gả cưới, gả cưới rồi thì là vợ chồng chống hờa hảo một nhà, lo lương chầu làm ăn theo bằng chứng bạn. Tục ngữ có câu rằng: «Đồng vợ đồng chồng tác hiền đồng cũng cạn» bề vợ chồng hòa thì gia đạo mới nên, mà vợ chồng hòa thì mới cha con cũng vui vẻ. Như dẫu hiền là phước, rồi không hiền cũng dặng dủ ngọt ngon, nếu mà đến cùng dặng không dặng nói không nghe. cực chẳng đã mới chia loang rẽ phụng. Như rẽ tháo là qui lăm, rồi rẽ ngoan cũng cam chịu, lấp tai ngoi mặt đã điếm làm ngày, dẫu con có về thờ-thế chuyện thiệt hơn, cũng là ác dặng cho con tháo-trục.

Có một tích như vậy, nên làm gương tốt là Vua Túc-Tôn nhà Đường bên Tàu, gả công-chúa cho Quách-Ái, là con của quan Thừa-tướng Quách-th-Nghị. Khi Quách-Ái gả vợ có mang rằng: «Mấy dặng ỹ cha mấy làm vua, cha tao không thêm, chớ cha tao muốn làm vua cũng dặng vậy. (Tôi nói vua như vậy tôi chết chêm) Công-chúa giận lắm, vào cung tâu lại với vua cha. Vua Túc-Tôn nghe rồi là-ác Công-chúa rằng: Trong đạo vợ chồng hồi giận mà ai lại không nói làm-làm, chuyện buồn thì chớ định nói làm mà chi, hiền Công-chúa bỏ qua, thiệt Vua không giận. Chờ khi Quách-th-Nghị hay chuyện, mới hỏi con dâm nọ, lay trước đến nhà cha

tới với Vua. Vua Túc-Tôn tha lỗi cho sui, mà cũng không trách rẽ. Bởi sự tích như vậy, nên đời nay mấy thầy nho hảo sự, có đặc hai bài thơ nôm như vậy:

QUÁCH-TỬ-NHỊ CHƯ TÔI:
Sân châu côi mào cái tàu qua:
Vi trê làm cho tôi đến cha.

Con dđ phải mang dàu dâm trách:
Cầu-trưng xin tương nghĩa sui gia.

VUA TÚC-TÔN THIA LỜI:
Lời ấy là con dẫu phải cha:
Hoạt miêng lung lúi thay chủ rẽ.

Mặt ngoi tai điết phận ông-gia:
Như vậy là phải đạo sui-gia, biết

làm cha mẹ vợ, lựa tài chọn đức, lựa con lựa vợ, lựa tài chọn đức. Nếu có lựa cho môn dượng bỏ dổi, mà gả kềm trai, trái sai thì sao? Còn gả thì lựa sang, trái thì kén giàu không kể gì là phước đức thì sang giàu dẫu con dủ mà lựa. Nếu chẳng chọn tài năng phước đức, đến một ngày nọ tan, thương đời đời, rồi trai kia gài nơ mới nài sao? Cho nên đạo vợ chồng dặng chớ giàu sang cũng may, mà tốt hơn hết là chọn tài năng cùng phước đức.

Còn cha mẹ vợ thì đừng nghe lời con gái, mà xúi hư dục tẻ không nên. Hễ có con thì chọn gả một lần, đức thì chọn trong thì nhờ, dặng thảo-truớc dặng sanh dều, tính bắt lại gả cho ai nữa. Làm người phải xét cho kỹ, dặng bô-thờ tẻ tốt của nhà xưa. Tình sui-gia phải giữ vẹn trước sau, niềm chàng vợ phải xét công tâm lẫn Nguyễn-thế-Ngọc.

Nhờ ơn soi thấu

Bấy lâu nay quan-trâm có ai người dđ thiện tiến nước và tiền dđ các chủ ghe cũng người buôn bán dđ dđ theo me-sông Cầu-ông-linh. Mỗi người đến có đem tá-típ (tarif) và mang một người me-sông dđ dđ có sổ thứ tự (plaque matricule). Mỗi người ấy hết thấy là 9 người mà trong số lại có tên Nguyễn-ngọc-thuần xưng là thầy họ, thường một đồ tẩy vàng dđ x-máy, lại hiệp với hai ba tên khác dđ đem dđ những người không thông thạo mà lấy tiếng.

Sớm mai ngày 12 Jun rồi đây, tôi đi tìm việc, thấy Nguyễn-ngọc-thuần dđ dđ xưng mình là thầy họ, đi với hai ba tên nữa, thấy tiền nước, có đến nhà ông Nguyễn-

CỔ ĐẤT HÀNG NGÀNH TẠI CẦN THƠ và có lập chính mua bán nơi các chỗ thị-tr.

100

Ngày kinh mướn
TANG-KHANH-LONG
HANOI. — SAIGON.

HÀNG CHÁNH BÊN HUỆ-KÝ HIỆU.
ASSOCIATED OIL COMPANY OF CALIFORNIA E. U. A.
Hàng: Associated Oil Company Inc. California Ltd. làm Đại-lý toàn cõi Đông-Pháp.
ở đường Lafayette một bãi số 34 Saigon.
Hàng này tiếp ở: Associated Saigon. — Đây thép nói số 62.

Đại-lý ở các tỉnh

Cholon. — Lương-dương-Kỷ.	Bắc-kien. — Hồng-Hoa.	Comen. — Quận-đức-Xương.
9 Avenue Jacquetto.	Tân-an. — Quận-tiên-Lai.	Long-quận. — Thái-Vương.
Bairôn. — An-kim-Lợi.	Sa-triêng. — Công-Xương.	Cà-măng. — Trần-triệt-Kỷ.
Vinh-Tương.	Tiêu-ân. — Đồng-Thương.	Huân. — Công-Phát.
Nhatrang. — Hạp-Gi.	Sước. — Đồng-Sơn.	Minh-huân. — Mãn-huân.
Phnom-Penh. — Kim-sông-Hong.	Sa-trang. — Huế-Phái.	Mơ-cay. — Mỹ-huân-Dương.

Dầu sản hiệu "CUP" kêu là "BROC". — Thương hảo hạng
Dầu lửa hiệu "CUP" kêu là "TASSE". — Tốt nhất hạng
Dầu lửa hiệu "CLOCK" kêu là "HORLOGE". — Tốt bậc nhì

DANH DẪY THIỆP

Đề như vậy:

NHI-THIEN-DUONG

Cholon

DẪY THIỆP SÔI

Số 638

NHI-THIEN-DUONG

DAI DUOC PHONG

38, Rue de Canton, 38, — CHOLON

CÓ BÁN CÁC THUỐC CAO ĐƠN HUYỀN TÂN RẤT THIÊN HIỆU NHƯ SAU NÀY:

1. — Sản phẩm bột nguyên-vệ- chính-huân 1 hườn giá là 1500	10. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	20. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	30. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	40. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	50. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500
2. — Sản phẩm bột nguyên-vệ- chính-huân 2 hườn giá là 1000	11. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	21. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	31. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	41. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	51. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500
3. — Sản phẩm bột nguyên-vệ- chính-huân 3 hườn giá là 0600	12. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	22. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	32. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	42. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	52. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500
4. — Sản phẩm bột nguyên-vệ- chính-huân 4 hườn giá là 0400	13. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	23. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	33. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	43. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	53. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500
5. — Sản phẩm bột nguyên-vệ- chính-huân 5 hườn giá là 0300	14. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	24. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	34. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	44. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	54. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500
6. — Sản phẩm bột nguyên-vệ- chính-huân 6 hườn giá là 0200	15. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	25. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	35. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	45. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	55. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500
7. — Sản phẩm bột nguyên-vệ- chính-huân 7 hườn giá là 0100	16. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	26. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	36. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	46. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	56. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500
8. — Sản phẩm bột nguyên-vệ- chính-huân 8 hườn giá là 0050	17. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	27. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	37. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	47. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	57. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500
9. — Sản phẩm bột nguyên-vệ- chính-huân 9 hườn giá là 0020	18. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	28. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	38. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	48. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500	58. — Bạch-trùng-cao mỗi thố giá là 0500

NAM CHAU KHACH LAU

NHÀ HÀNG CHO MƯỜN

PHÒNG NGỦ

Ở đường Amiral-Courbet

số 29, 31, 33, 35, Saigon

Nhà hàng rất tinh sạch, và bồi-hợp
có thể ở đây từ đây tới cuối năm
lưu-chức cho quý-bà, quý-ông có dịp
đi chơi Saigon, xin vui lòng ghé thăm,
an nhàn trước đường, rất cảm tình
hết sức.

Chủ-nhân: LÊ-KHIM-NHƯNG

Quản-lý: LÊ-SUM

Cần-bách.

LỜI RAO CÁN KIẾP

Kính-công-lạc-châu-chư-quí-đặng
rủi-nhơn-vì-tôi-mới-chọn-đặng-một
cỗ-dụng-công-nghiệp-giặt-rất-tốt
nên-tôi-đã-lập-một-cỗ-lò-giặt-dễ-hiểu
là-NAM-CHAU-KHACH-LAU-tại-người-xóm
Tân-Thiên-tục-khẩu-là-Văn-cu-mê-bên
(Tân-thị).

Lò-giặt-của-tôi-dây-tay-mới-lập
mà-lưu-đã-thực-nghiệm-giặt, như-là
giặt-tiền, giặt-thảm, giặt-tàu, giặt
đồ-tiền, giặt-mũ, giặt-đồng.

Lại-tôi-cũng-có-trữ-bán-vôi, xi-măng,
cát, gạch-biến-tàu-nhà.

Kính-xin-chư-quí-vị-thường-tinh
nhớ-cần-dụng-của-mình-nên-trên
dây-xin-tôi-lại-giao-tiếp-cung-cấp-tới-tôi
rất-cảm-ơn.

Chủ-nhân

NGUYỄN-TRUNG-CHÁNH

Làng-Bình-Quới

XUỒNG THỢ-MỘC, CHẠM VÀ CÁN HIỆU LÀ:

« MICHEL NGUYỄN-HIỆP-HOÀ »

Tại Lữ-thiên-Quai E. Outrey

Có-dòng-vân-dữ-các-thứ-bán, ghế, tủ-vàng v.v. toàn-lòng
cây-Trắc, Cẩm-lai, Gỗ và có đủ-thứ-mặt-dã-Cẩm-thạch-lớn
nhỏ và lành-lành-theo-khẩu.

Bà-hơn-15-năm-nay-các-nơi-đều-nghe-danh-và-được-vừa
lòng-cung-khên-nghĩ-luân. Có-sản-nhiều-món-rất-xinh-đẹp, dễ
cho-quí-ông-muốn-chọn-đồ-khéo-và-vừa-y, thì-nên-gửi-thư-mà
thương-nghĩ-với-Xuồng-thợ-mộc-này.

VINH THANH

Epicerie Centrale de Cholon

LÊ-VĂN-NGŨ

Kính-công-lạc-châu-chư-quí-đặng
đang-rủi-nhơn-vì-tôi-mới-chọn-đặng-một
cỗ-dụng-công-nghiệp-giặt-rất-tốt
nên-tôi-đã-lập-một-cỗ-lò-giặt-dễ-hiểu
là-NAM-CHAU-KHACH-LAU-tại-người-xóm
Tân-Thiên-tục-khẩu-là-Văn-cu-mê-bên
(Tân-thị).

Lò-giặt-của-tôi-dây-tay-mới-lập
mà-lưu-đã-thực-nghiệm-giặt, như-là
giặt-tiền, giặt-thảm, giặt-tàu, giặt
đồ-tiền, giặt-mũ, giặt-đồng.

Lại-tôi-cũng-có-trữ-bán-vôi, xi-măng,
cát, gạch-biến-tàu-nhà.

Kính-xin-chư-quí-vị-thường-tinh
nhớ-cần-dụng-của-mình-nên-trên
dây-xin-tôi-lại-giao-tiếp-cung-cấp-tới-tôi
rất-cảm-ơn.

Chủ-nhân

NGUYỄN-TRUNG-CHÁNH

Làng-Bình-Quới

THIỆT-NHIỆP-XUÔNG

F. NAM & L. LUC FRÈRES

đường Pellerin môn bài số 142, 144

SAIGON

Bản-hiệu-chuyên-việc-tu-bỏ-máy
viết, tô-sắc-dữ-khẩu.

Rủi-sắc-bông-và-các-thứ-kim-khí-rất
hết-lực.

Sửa-súng-và-dũ-các-thứ-khí-giặt.

CHUYÊN-NHIỆP: — Mũi-dao-lớn
nhỏ, mũi-léo, dao-cạo-vân-vân, dùng
mũi-điền-dĩ-mũi-thật-hết.

Soudure
Autogène.

Rửa-các-đồ-phủ-tùng-theo-khẩu-và
tùng-thường-và-dùng-chức.

RỬA-GIƯỜNG-SẮT
VÀ-ĐỒ-DÙNG-NGOÀI-HUẾ-VIÊN

LÀM-ĐỒ-BẮNG-SẮT

Cửa-và-rào-sắt, cửa-ngõ-cửa-sắt-đủ
kiểu-dễ-rào-mũ.

Làm-khẩu-huế-viễn-và-khẩu-thường.

Ông-khẩu-và-chưa-khẩu-thiết-chức.

Có-làm-đồ-thần-lôi (paratonnerre)
chế-tạo-và-sửa-máy-móc-xe-hơi, xe-
máy-hơi.

Làm-đồ-giặt-Lục-linh.

Công-việc-làm-khẩu-và-giặt-rũ.

Điêu-Hướng

LÒ-LÀM-XÀ-BÔNG (Savonnerie)

Quai-des-Jaques số 115 Cholon

Có-làm-đồ-tuất-xả-bong-thường-dùng
nước-xả-bong-của-làng-xã-và-mà-giặt
bà-rũ-hoàn-nhiên-là-vì-xả-bong-làm
tại-dây-khẩu-thiết-cung-nhập-cảng

A. DENHOLM

N° 36-38, Rue Lefebvre, N° 36-38

SAIGON

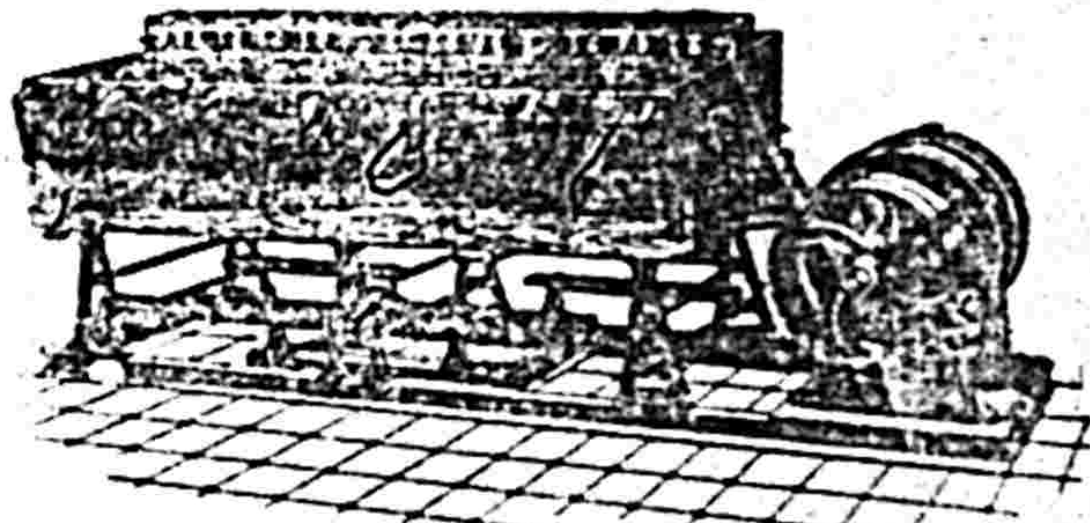
機器 修理 問 南 和 年

THIÊN-NHIỆP-VỀ
VIỆC-RÁP-MÁY

XÂY-LỬA-GIÓ

Đã-ráp-hơn-20-cái
máy-từ-10-tấn
cho-đến-500-tấn-ở
tại-Đông-pháp.

Cam-kết-chắc-chắn
về-sự-lua-giao-xây-ra
đúng-bao-nhiều-và-sự
bền-bí-chạy-tốt-của
máy-móc.

NGUYỄN-TRUNG-CHÁNH

EMURIE, VĂN-VÂN-MÁY-LÀM-DẦU, LAM-DUONG-MO-TU

NỘI-SỐ-DE-V.V. GIÁ-THẬT-CHẮNG

ĐỒ-CÁN, ĐỒ-THÊU-VÀ-HOÀ-LY

Bán-tại-tiệm

TRẦN-QUANG-NGHIÊM

Đường-Espagne, số-200 (góc-chợ-mới), Saigon

GIÁ-RẺ:

Tiệm-này-có-trữ-dữ-các-đồ-CÁN-DỪNG-VỀ-ĐÈN-KHÍ-như-DÂY-ĐÈN
BÔNG-ĐÈN, QUẠT-MÁY-ĐIỀU, BÀN-ÚI-ĐIỀU-vân-vân-và-đủ-các-kiểu
ĐÈN-THẤP-BẮNG-DẦU-SÁNG-VÀ-DẦU-LỬA-CÓ-MĂNG-SÔNG-VÀ-HÀNG
TỜ-LỰA-BẮC-KY.

Bản-sĩ-và-bản-lẽ-giá-rẻ.

BẠN HIỆN KHÓ KIẾM

Tác-giả: BŨU-DINH

Đặt-hiệu: HÀ-TRŨ

Thầy-Chi-Hiến-lên-xe-vào-Hàng-trò
mỗi-đêm, sáng-đầu-giấy-rồi-xuống-tàu
lưu-tên-là-Angers-ở-Saigon-chạy-ra.
Chiếc-tàu-chỉ-có-người-Pháp,
người-Tây-ban-nhà-và-một-11-người
Ang-lê-phục-sứ.

Thầy-đem-đồ-đề-ở-phòng-nhĩ-rồi
lên-trên-bon-đứng-xem-sơ-thuyết.
Một-ông-quan-bà-thầy-may-đồng-ba-lon,
bà-thầy-thấy-thì-vô-vai-mà-tôi-
chuyện-thầy-cũng-vui-lòng-trả-lời,
trông-vái-câu-nói-mà-ông-quan-thầy-
ấy-đi-phục-thầy-cách-dối-đáp-khôn-
khéo-và-đủ-thầy-cách.

Khi-tàu-ra-khỏi-cửa-bể, xan-nô-Sem-

Chà-chôm-cây-xanh-lần-lần-khuất
rồi-thì-thầy-trở-vào-phòng-nằm-xem
khúc-hát-Lôi-xích-của-Côt-Nay
(Pierre-Corneille) tiền-sinh-soan.

Thầy-dang-xem-vừa-có-người-bước
vào-thì-thầy-ngạc-nhiên-ngồi-dây
chào-hỏi-vui-vẻ-lắm, người-ấy-là-một
người-linh-Annam.

Thầy-mời-ngồi-trên-ghế-ton-né-rồi
hỏi: « Úa, thế-mà-tôi-trông-ở-tàu-này
không-có-người-nước-ta-vì-thế-nào-mà
anh-lại-vào-trong-hàng-linh-thủy-này. »

Người-linh-thủy-cười-mà-rằng: «
Đề-tôi-xin-thuyết-cái-tiền-lich-sử-của
tôi-cho-ông-nghe, vì-làm-nổi-dau-lòng
nên-mời-lạc-bước-vào-dây. Số-là-khi
tôi-còn-nhỏ, 15-mười-ba-tuổi, cha-tôi
cho-đi-học-chữ-Pháp-được-bốn-năm,
thì-cha-tôi-mất. » Nói-đến-đó-lại-
nhắm-mắt-mà-tiếp: « Tôi-người-Quảng-
Nam-khi-cha-tôi-mất-thì-cũng-có-giá-
tài-chất-đỉnh, lúc-ấy-mẹ-tôi-bị-một-
thằng-Sô-Khanh-nó-gạt-gầm-trào-lời-
dĩn-ngọt-nên-mẹ-tôi-bỏ-tôi-mà-lấy-nó. »

Tôi-cực-khó-lắm-phải-bỏ-học-mà-đi
chăn-trang. Mẹ-tôi-không-nhìn-tôi-mà
tôi-bung-vân-yên-mẹ-tôi. Sau-cực-quá,
tôi-đến-nhà-mẹ-tôi-xin-tiền-may-áo-
quần-mặc, rồi-mẹ-tôi-đi-khỏi-gặp
thằng-Sô-Khanh-ấy-danh-tôi-một-trần-
và-duổi-đi. Khi-ấy-tôi-giận-lắm, mới-
theo-một-thầy-thông-tôa-sứ-ở-Nam.
Ký-gọi-là-tôn-Bổ-vào-Quí-nhơn-là-
nơi-thầy-làm-việc, để-phục-sự-thầy-
và-học-thêm-chút-đĩnh. Thầy-ấy-tên-
là-Dương-bây-giờ-cũng-còn-làm-tại-Quí-
Nhơn-vì-ký-trước-tôi-có-ghe-thăm. Ở-
với-thầy-tám-tháng, thầy-từ-từ-lắm,
cũng-có-dạy-tôi-thêm-lúc-đêm-tối.
Sau-thầy-cười-một-người-còn-đem-lắm-
vũ. Có-vợ-này-nghĩ-cho-tôi-là-chim-
mồi-của-thầy-nên-dánh-dưới-tôi-đi.
Tôi-không-muốn-ở-Quí-Nhơn-nên-xin-
theo-ghe-của-một-người-lái-buôn-kim-
đi-Phan-Thiết. Vào-Phan-Thiết-tôi-đi-
ở-với-một-nhà-làm-nghề-dễ-chèo-ghe-
và-bán-cá. Nghề-ấy-làm-cho-tôi-ngà-
lòng, vì-tôi-không-thích.

Tôi-mới-thời-ở-Côn-Chà-nửa, liền-
lên-Dại-Nam-dạy-sấp-nhỏ-Lục-chữ-
quốc-ngữ. Dạy-được-một-năm-thì-
cũng-không-dư-chi, chỉ-có-áo-quần-
mặc-mà-thôi. Lúc-ấy-tôi-được-19-tuổi.
Tôi-mới-gặp-một-ông-chủ-Thương-
chánh-ông-hỏi-tôi-muốn-làm-linh-
thương-chánh-không? Tôi-xin-ông-điều-
dinh-cho, thì-ông-sẵn-lòng. Bấy-giờ-
tôi-vào-chưng-linh-hết-lòng-thành-thiết-
vội-ông, ông-thương-lắm. Khi-ông-có-
giấy-cho-về-ngủ-ở-tại-Pháp, thì-tôi-
xin-đi-theo-ông-để-hầu-ba-ông. Ông-
chỉn-liên. Khi-tôi-quà-Pháp-ở-tại-Ni-
xô-là-nơi-xứ-của-ông-được-ba-tháng-
thì-ông-mang-bình-nặng. Trước-khi-
nhắm-mắt-ông-giới-tôi-cho-một-ông-
quan-ba-thầy-đề-cho-tôi-có-cái-bình-
phục-được-trở-về-nước. Vài-ng-ý-ông-
hạ-trần. Tôi-theo-ông-quan-ba-xông-
chiếc-tàu-lớn, đi-thông-thương-các-
nước. San-ông-ý-mới-đem-tôi-vào-
chưng-linh-thấy-được-mấy-thằng-thì-
ông-dối-quan-lắm-ở-chiếc-Angers-
này. Năm-người-tàu-giê-Saigon-tôi-
xin-phép-về-thăm-nhà, đi-đến-Quí-
Nhơn-tôi-ghe-thăm-thầy-Dương-thì-
thầy-mừng-rõ-lắm, xong-tôi-trở-về-
Quảng-Nam, đến-nhà-thiết-ra-nhà-ấy-
đã-bán-cho-chủ-khác-và-mẹ-tôi-đã-
chết-rồi. Tôi-hỏi-chỗ-thằng-Sô-Khanh-
ấy-thì-nó-cũng-lia-xứ-mà-đi-sanh-
phương-ở-Nam-kỳ. Thôi-còn-có-ai-là-
tôi-phải-chim-cải-ng-ở-đời-chỉ-bằng-
phủ-thần-cho-một-nước-xuống-tàu-mà-
đi. »

Người-linh-thủy-nói-rồi-ngủ-một-
chút-mới-nói-tiếp-nữa: « Thầy-xem-
nay-tôi-hai-mười-hai-tuổi-meo-hiêm-
ở-một-nước-Dại-duong-có-lo-gi-đầu,
khi-nào-có-nhờ-đến-sông-thần-tôi,
thì-cười-dầu-lay-hương-nam-nhỏ-dối-
giọt-khỏi-sự-cực. Ta-rất-cảm-cái-hầu-
tinh-của-bác-ta, nhờ-bác-ta-mà-anh-
em-ta-nên, nhờ-bác-ta-mà-mẹ-ta-được-
trên-vận-chữ-tiêu-trình. Thế-thì-ta-
phải-lò-bào-bỏ-cho-bác-ta-và-cho-mẹ-
ta-cho-dịch-dàng. » (Sau-sẽ-tiếp-thơ)

Nói-xong-thì-chàng-reo-đến-giờ-
ăn-com-liên-tạ-thầy-lui-ra.
Thầy-Chi-Hiến-thang-rằng: Ta-
những-tưởng-hề-Nam-cha-mẹ-thì-có-
dạ-thương-con-lắm, nào-hay-cũng-có-
đàn-bà-như-thế-ấy, mới-gom-ghe-
chào—Thật-không-có-chút-gi-nghĩ-
đến-con, thì-nếu-mẹ-ta-mà-như-người-
đàn-bà-ấy-thì-anh-em-ta-cũng-không-
thoát-khỏi-sự-cực. Ta-rất-cảm-cái-hầu-
tinh-của-bác-ta, nhờ-bác-ta-mà-anh-
em-ta-nên, nhờ-bác-ta-mà-mẹ-ta-được-
trên-vận-chữ-tiêu-trình. Thế-thì-ta-
phải-lò-bào-bỏ-cho-bác-ta-và-cho-mẹ-
ta-cho-dịch-dàng. » (Sau-sẽ-tiếp-thơ)

NGUYỄN-VĂN-CHỨC

50, 52 rue des Marins — CHOLON

Lĩnh-lam-nhà-máy-xây-lầu-đủ-các-
thứ-kiến-thúc-kim-thủy, có-thợ-ráp-máy-
thuyền-nghề, hơn-đủ-chỉ-giảm-không-
an-tiền. Bản-sĩ-đủ-phụ-tàng-của-nhà-
máy-xây-lầu.